

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Poamline štev. se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20.

Poštno-hranilniški račun štev. 841-652. TELFON št. 11-57.

BRZJOJAVNE VESTI.

Politični položaj.

DUNAJ, 8. (Izv.) V splošnem se presoja sedanji politični položaj precej neugodno. Cesar se je danes vrnil iz Ischla v Schönbrunn in si bo dal v prihodnjih dneh poročati o zunanjem in notranjem političnem položaju. Minister zunanjih zadev Berchtold mu bo poročal predvsem o zamotnem položaju na Balkanu, ministrski predsednik grof Stürgkh pa ima tudi pripravljene obširen material za poročilo.

Grof Stürgkh je popolnoma okreval po svoji očesni bolezni, tako da bo lahko sam vodil posle ministrskega predsedništva v polnem obsegu. S tem torej preneha sedanji Heindolov provizorij.

V prvi vrsti bo stavil grof Stürgkh cesarju svoje predloge v zadevi popolnitve ministrstva. Popolniti je treba mesto poljedelskega in trgovskega ministra, kar se pa zgodi tako, da se razmerje, ki je obstajalo med vlado in parlamentom, nikakor ne izpremeni. Ni pa izključeno, da bi nasledil Čeha dr. Brafu v ministrstvu Nemec. Med Nemci se je namreč razvila močna agitacija, ki gre za tem, da bi dobi poljedelski minister ne bil Čeh. Ni pa med Nemci prave edinosti in nemške stranke se dosedaj še niso zedinile glede na osebo novega poljedelskega ministra. S češke strani se samoposebi umevno zahteva, da nasledi dr. Brafu Čeh.

Poleg popolnitve ministrstva pa je drugo važno vprašanje sklicanje deželnih zborov. Češki, štajerski, tirolski, vsi trije primorski in dalmatinski deželni zbor najbrž sploh ne bodo sklicani. Sklicanje gališke deželne zbornice pa je odvisno od sedaj se vršajočih pravnih pogajanj med Poljaki in Malorusi, oziroma pravzaprav od ugodne rešitve konflikta, ki je nastal med poljsko ljudsko in konservativno stranko. Nenevno sovraštvo, ki postoji med poljsko ljudsko stranko, ki jo vodi posl. Stapinski, na eni in krakovsko skupino poljskih konservativcev ter podolskimi veleposestniki na drugi strani ne obeta nič dobrega za ugodno rešitev poljsko maloruskega pravnega vprašanja.

Gališko in češko pravno vprašanje bo torej glavni predmet referata, ki ga poda grof Stürgkh cesarju. Ne bo pa imel najbrž sreče, da bi mogel poročati o dobrih uspehih, kajti v Lvovu in Pragi se presoja položaj skrajno pesimistično. Zlasti pa je v Pragi nesrečni Hohenburgerjev jezikovni ukaz še znatno poslabšal položaj.

Poleg deželnih zborov se snidete prihodnji teden tudi delegaciji, da rešite skupni državni proračun za leto 1912. Eventualno bodete delegaciji sklicani tudi še meseca oktobra in jima skupna vlada predloži proračun za leto 1913. Ogrska opozicija nastopi v delegacijah z ostro akcijo; morda samo z dolгими govori, mogoče pa je tudi, da s silo. Mogoče je,

da se bodo pred palačo ogrske delegacije na Dunaju zopet dogajali enaki prizori, kakor so se pred nedavnim v Budimpešti pred parlamentom.

Dne 16. t. m. se bo vršil na Dunaju skupni ministrski svet, v katerem se definitivno reši vprašanje velikih vojaških zahtev. Vojni minister zahteva preoborožitev artiljerije z novimi jeklenimi topovi, poleg tega pa pride mornarična uprava s 60 milijonsko zahtevo za zgradbo ene oklopne križarke in še nekaj manjših bojnih ladij. A to še ni vse. Mornarična uprava namerava še predlagati, da se vojni proračun zviša na tak znesek redno enkrat za vselej, da se bodo z njim lahko pokrivala nove zgradbe bojnega ladjevja, ne da bi bilo treba za to vsakokratne parlamentarne odobritve. Ta zahteva mornarične uprave je naperjena proti obema parlamentoma, ki se vedno protivita vojaškim zahtevam, in mornarična uprava si misli na ta način zagotoviti enkrat za vselej uresničenje svojih zahtev.

K zunanjemu političnemu položaju.

DUNAJ, 8. (Izv.) Ta teden bo minister zunanjih zadev grof Berchtold sprejel pri cesarju v avdienci, da mu poroča o zunanjem političnem položaju. V prvi vrsti mu bo poročal o svojih važnih konferencah z nemškimi državnimi kancelarjem Bethmann-Hollwegom, potem o novi akciji avstrijske in nemške diplomacije, katere namen je, da bi romunska vlada posredovala pri turški vladi v zadevi čim hitreje rešitve macedonskega vprašanja, nadalje o silno resnem položaju na Balkanu, s katerim je v najožji zvezi usoda sedanjega bolgarskega kabineta. Dokler namreč ostane na krmlu bolgarske vlade Gešov, se ni bati da bi prišlo do konflikta med Bolgarsko in Turčijo, toda macedonski odbor vodi najostrejšo kampanjo proti Gešovemu kabinetu in mogoče je, da se bo moral kabinet ukloniti želji bolgarskega naroda in odstopiti. V tem slučaju ni izključena vojna med Bolgarsko in Turčijo.

Berchtoldova akcija.

PETROGRAD, 8. (Izv.) „Birževija Vjedomosti“ izjavlja, da se velevalisti strinjajo s predlogom grofa Berchtolda, toda s pridržkom, da ne vplivajo na turško vlado vse velevalisti skupno, temveč da se to prepusti samo eni in pa da se reformna akcija ne omeji samo na Albanijo, temveč raztegne na vse ostale provincije evropske Turčije, zlasti pa na Macedonijo. Obata predloga je grof Berchtold baje že sprejel.

Poljsko maloruska pravna pogajanja.

LVOV, 8. (Izv.) Ves prihodnji teden se bodo nadaljevala poljsko-maloruska pogajanja. Če pride do združenja, bo gališki deželni zbor sklican proti koncu meseca septembra, da odobri deželnozbornsko volilno reformo. Takoj nato bo deželni zbor razpuščen in se razpišejo volitve po novem deželnozbornem volilnem redu,

pa je pazil na to, da bi si ne pokvaril frizure in si ne zgubil visoke kravate škotskega vzorca.

— Včeraj mi je pisal iz Pešte moj najboljši prijatelj Luka Kilnič, ki je tam gori v teologiji. Izvrsten dilak. Poslal mi je slovanskih knjig za svoje tovariše v črni šoli. Moram torej tjakaj, da tudi tamkaj povem, kako so se prebudile slovanske vile in kako je dožnost vsakega rodoljuba, da budi narod in širi slovanske misli.

— Na kaj ti vse misliš! — mu je odvrnil Avrel leno in pol prezirljivo. — Cemu vse te neumnosti?

— Ti imenuješ to neumnosti! Avrel — Avrel!

— Ali morda ni tako? Ne zamerjam, če želiš, da se domača beseda goji nekoliko bolj. Kdo bi bil proti temu? Toda, oprosti — ali ni pretirano, če hočemo imeti neko posebno kulturnost, nekako slovansko bratstvo? Ali bomo mi razmišljali o literaturi, ki imamo samo Tomaža Mikloušiča in potem nekoliko prigradnih pesmic pokojnega propaleža, barona Peharnika; — saj si ga vendar poznal! Zbirati smo morali za njegov pogreb. Ah — to so neumnosti. Ali bi bilo lepo, da pridem v salon h grfici Draškovičevi ali banovki ali Erdödovski — pa da začnem pogovor v našem jeziku! In potem namesto da bi se pogovarjali o Byronu, o Wielandu — o Schilleru — pa da razpredem pogovor o Mikloušičevi „Huti pri Savi“, ali o njegovem „Ljubomiroviču“. Nehajte! — in mladi elegantnik je prezirljivo mahnil z roko po zraku. — Saj tudi jaz kupujem te naše knjige. Včeraj mi je moral poslati župan Ivana Lalangua:

Proti evharističnemu kongresu.

DUNAJ, 8. (Izv.) Danes dopoldne je prišlo na Dunaju in v Pragi do burnih prizorov, ki so v najožji zvezi z evharističnim kongresom. V Pragi in na Dunaju so skušali danes dopoldne klerikalni agitatorji v tisočih izvodih razdeljevati takorimenovani „List sv. Bonifacija“ v svrhu agitacije za evharistični shod. V Pragi so zlasti na Prikopih vsled tega nastopili po „Svobodni misli“ in „Svobodni šoli“ najeti ljudje, ki so razdeljevali svobodomiselné letake proti evharističnemu kongresu. Bili so vsi aretirani.

Na Dunaju je bilo še viharnejše. Proti „Bonifacius-Blättern“ so razdeljevali „Josef-blätter“, letake, imenovane po cesarju Jožefu II. Na prvi strani teh letakov je slika, ki predstavlja Jezusa, ko izganja iz templja prodajalce in menjalce denarja. V nadaljnjem pa citira letak razne izreke cesarja Jožefa II.

Med agitatorji za „svobodno šolo“ in klerikalnimi agitatorji je prišlo na večih krajih do resnih spopadov, zlasti pa pred votivno cerkvi in na „ringu“, da je morala posredovati policija. Aretiranih je bilo okrog 200 ljudi, ki so jih pa večinoma izpustili še tekom dneva.

DUNAJ, 8. (Izv.) Demonstracije proti evharističnemu kongresu se niso vršile samo na Dunaju in v Pragi, temveč tudi skoraj po vseh večjih provincialnih mestih. Razdeljenih je bilo nad poldrug milijon protiklerikalnih letakov.

Ogenj v dunajski brzjojavni centrali.

DUNAJ, 8. (Izv.) V pritličju velikega poslopja dunajske brzjojavne in telefonske centrale, kjer je nameščenih nad 1000 oseb, je nastal danes zjutraj ob poli 6 ogenj. Pozarna bramba je prihitela na lice mesta s petimi avtomobilnimi brizgalnicami in je v pol ure ukrotila ogenj. Škoda, ki jo je povzročil ogenj, ni velika.

Prestolonaslednik pri vojaških vajah.

DUNAJ, 8. (Kor.) Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand se je danes zvečer odpeljal k vojaškim vajam na južnem Ogrskem.

Atentat na dvorni vlak.

VARŠAVA, 8. (Izv.) Uradno se poroča, da je lokomotiva dvornega vlaka, s katerim se je vozil veliki knez Mihael Aleksandrovič k slavnostim v Borodino, skočila s tira in se razbila. Privatno pa poročajo iz Moskve, da je posebni vlak, s katerim se je vozilo šest ruskih ministrov iz Petrograda v Borodino, skočil s tira, ko je vozil preko mosta čez reko Moskvo. Vlak je imel dve lokomotivi. Prva lokomotiva je skočila s tira in se po strmem železniškem nasipu zvalila v globino, dočim pa je strojevodja druge lokomotive z nadčloveškim naporom ustavil vlak. Zaradi prehitge zavretja so bili poškodovani vsi vozniki. Preiskava še ni dognala pravega vzroka, zakaj je vlak skočil s tira.

„Vračta ladanjska za potreboču mužev i siromakov horvatskega orsaga.“ Potem sem kupil „Podučavanja vu najpoglaviteših vere istinah“ škofa Vrhovca in še „Pomočnik beteguječeh i vumirajučeh“? — Ecce dilecte amice — to ti je tvoja hrvatska literatura!

Ivan je same jeze onemel prvi trenotek in Mužević bi bil lahko govoril še dolgo. Toda, ko je Mužević omenil nekaj, da morajo izobraženi sloji na Hrvatskem gojiti samo tuji jezik, tedaj je vzplamtel in začel braniti lepoto in dovršenost materinščine. In da dokaže svojo trditve, je vzel v roke Kačiča in začel glasno čitati.

Mužević se je delal iz začetka, kakor da posluša le posili, in ni nehal hoditi po sobi gorindol, toda mila in dražestna beseda Kačičeva ga je osvajala vedno bolj in bolj, in obstal je poleg pisalne mize ter je naslonivši se na njeno galerijo začel poslušati pozorno in z vso pazljivostjo.

— Torej, kaj praviš temu? — se je prekinil v čitanju Ivan, kateremu so oči plamtele navdušenja in mu je odseval z obraza blažen izraz.

— No, da — no, da! — je odvrnil Mužević. — Toda priznati moraš, da to ni v našem jeziku, kakor ga na primer govorimo ti in jaz in ta kmet.

— Naš jezik je to, naš jezik. Tu pri nas se je pokvaril, toda Kačič je slišal v Bosni, kako se govori prav. Ali nisi morda razumel vsega? Ali moreš trdit to? — in nadaljeval je s čitanjem. Toda Muževiću se je že mudilo zaradi obiska. Poslušal je sedaj le še na pol ušesa.

— Torej, dobro je, dobro — tudi ti imaš prav, samo preobleci se za posete.

Sneg.

LUZERN (Švica), 8. (Izv.) Danes ponoči je zapadel tu močan sneg.

Podkupl. iv policijski uradnik.

BEROLIN, 8. (Izv.) Uradnika tukajšnjega policijskega ravnateljstva Bräutigama so aretirali, ker so mu prišli na sled, da je že dolga leta za denar uničeval policijske kazenske akte.

Šolstvo na slovenskem Koroškem nezakonito!

II.

Toda, ne samo členu 19. državnega temeljnega zakona, temveč tudi nekaterim paragrafom in določbam državnega ljudskošolskega zakona z dne 14. maja 1869 stoji zistem utrakvističnih šol v direktnem nasprotju.

§ 1 tega zakona se glasi: Ljudska šola ima namen otroke npravoversko vzgajati, njih duševno delavnost razvijati, jih opremiti za nadaljno izobrazbo in za življenje s potrebnimi znanostmi in ročnostmi in jim ustvarjati temelj za vzgojo dobrih ljudi in članov države!

Če analiziramo ta paragraf, vidimo, da ima utrakvistična šola ravno nasprotno namene. Imamo nešteto slučajev, da so otroci, ki pohajajo v utrakvistične in nemške šole, npravno skrajno pokvarjeni in da jih naravnost ščuvajo in pripravljajo na razna nepoštena dejanja, kakor na pr. na napadanje slovenskih učencev, hiš, pobijanje šip itd. Utrakvistična šola pač nikjer in na noben način ni pripravna za to, da bi razvijala duševno delavnost otrok. Dela pač ravno nasprotno. Otroci, ki obiskujejo te šole, zaostajajo, kakor smo že rekli, duševno v vsakem oziru.

Veseli je delo, ki jim je neumljivo, se sploh ne more obuditi in palica v roki učitelja napravlja otroka le plašljivega, ne pa duševno delavnega.

Utrakvistične šole glavni in edini namen je: da otroke ponemčuje, jim vceplja nemško mišljenje, jih navaja k nemškemu govoru in nemški misli. Po tem, namreč po znanju nemškega jezika, klasifikujejo vsi okrajni šolski nadzorniki učitelje. Da bi torej utrakvistična šola podeljevala znanosti in ročnosti ali sposobnosti, ki so nujne za nadaljno izobrazbo in za življenje, o tem ne more biti govora.

Temelja za vzgojo dobrih ljudi in članov države utrakvistična šola tudi ne polaga, kajti nestrpni renegati, izdajice lastnega rodu in materinega jezika, niso in

— Saj sem ti vendar rekel, da ne gre — je odvrnil Ivan nestrpno.

— Ali, prosim te, pojdi z menoj — v semenišče greš lahko tudi popoldne. Sedaj imajo tamkaj itak učne ure.

To je bil povod, da je Ivan ubogal Muževića. Avrel mu je sam pomagal pri izbiranju toalet.

— Napraviti se moraš kar najlepše — pri doktorici bo večja družba — je pripovedoval Mužević, prebriajoč Ivanove atlasove telovnice.

Po svoji navadi je začel Mužević zvižgati neki vesel napev, medtem pa se je Ivan oblačil s pomočjo inoša Ferka, sina starega Imbre.

— No, si gotov? — je vprašal Mužević nestrpno nekolikokrat Ivana in povedal, da se boji, da pride prepozno k brigadirjevki, ki je redkokdaj doma, ker vedno dela obiske.

Ivan ni hitel. Naenkrat se je namreč spomnil, da bi mogel naleteti na Madleno. Bal se je tega že vse dni. Dasi je želel v svoji duši, da se snide ž njo in se opraviči pred njo, vendar pa mu je bila naravnost grozna misel, da mora stopiti pred njo. Z Muževićem sta bila sicer res tovariša in znanca od mladih nog, ali vendar ni mogel govoriti ž njim tako, kakor bi se bil mogel posvetovati s Cerovičem o tej stvari. Zato si je tudi domislil potem, ko je bil že gotov s toaleto, da ne gre nikamor. Toda že pri prvi besedi ga je prekinil Mužević in se mu je na svoj odločni način svetskega človeka narogal zaradi njegove plahosti, ga posilil prijel pod pazduho ter ga odvedel iz sobe. (Pride še.)

PODLISTEK

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Ksaver Šandor Gjaleki. — Prevel A. E.

Drugačen pa je bil krojač. Ta je živakno ploskal z rokami in vedno ponavljal besede: tako je prav, tako je prav! Ivana je prvi trenotek nekoliko neprijetno zadelo to svobodno krojačevo ponašanje. Kar ostrmel je, da se je ta človek, krojaški mojster, predzrnil v njegovi navzočnosti ploskati z rokami, toda bilo ga je takoj sram takega mišljenja in sam sebe je pokaral zaradi takega mračnjastva.

— Kaj pa da je tako veselo pri tebi! — se je oglašil v tem pri odprtih vratih Avrel Mužević. Bil je, kakor vedno, oblečen zelo elegantno, v popolaoma novem kraku in hlačah angleškega kroja. Svetli cilindar je obdržal na glavi in obstal na pragu. — Prišel sem pote, da greva v posete najprej k brigadirjevki Simšenovi, a potem te povedem h krasni doktorici Lubencičevi. Tudi Tivadar bo tamkaj — je nadaljeval Mužević madjarski, ozrl se na kmeta in krojača.

— Jaz ne dospem — mu je odvrnil Ivan hrvatski. — Moram v „črno šolo“.

— A kaj imaš tamkaj — per amore Christi! — je vzkliknil elegantni gospodiči, zamahnivši z glavo vznak, in se silil, da pokaže v svojem licu začuden izraz. Vendar

ne bodo nikjer dobri ljudje in člani države.

Ta kratka analiza § 1 državnega ljudskošolskega zakona nam zopet pravi, da je utrakvistična šola protizakonita.

Pomuditi se nam je treba samo še nekoliko pri § 71 odloka ces. kr. ministrstva za uk in bogočastje od 29. septembra 1905 št. 13200, da izprevidimo, v kakšnem kričečem nasprotstvu se nahaja utrakvistična šola z omenjenim ministrskim odlokom.

§ 71 se glasi: Vzgojanje v šoli zasleduje po § 1 drž. ljud. šolskega zakona v splošnem nalogu, da ustvarja po začetni zvezi s poukom in s sodelovanjem staršev širok in močan temelj za vzgojo dobrih ljudi in članov države. Otroci naj se potemtakem v šoli vzgajajo versko-nravno. Šola jih bo v prvi vrsti navajala, da postanejo bogaboječji, spoštujejo cesarja in najvišjo cesarsko hišo, da spoštujejo zakone in državni red, da ljubijo svoj narod in skupno očetnjo, da postanejo v verskem in narodnem oziru strpljivi; ob enem pa je njena naloga, da budi v mladini, ki je njej izročena, človekoljubnost, ljubezen do bližnjega in čut za splošnost.

Lepa, takorekoč idealna so navodila, ki jih vsebuje ta §. Pa utrakvistične šole so menda tukaj izvzete. Utrakvistične šole ne delujejo nikjer v zvezi s starši, one ugrabljajo mladino zaslepljenim staršem, odtujujejo mladino staršem! Saj imamo na Koroškem stotine izgledov, ki nam kažejo, da so starši Slovenci, otroci pa nestrpni Nemci, ali da je en otrok Nemec, drugi Slovenec i. t. d. Utrakvistična šola dela pač tudi tukaj, kakor povsod, ravno nasprotno od tega, kar ukazuje zakon.

Omenjeni § pravi, da naj šola navaja

otroke, da ljubijo narod, h kateremu pripadajo. S to določbo stoji utrakvistična šola v diametralnem nasprotstvu.

Le vprašajmo učitelje, kako se ravna po tem naročilu zakona!? Učitelji na utrakvističnih šolah so zagrinjeni nemčurji, ali pa sploh trdi Nemci. Od trdega Nemca ali pa nemčurja, plačanega od Schulvereina in Südmarke, pač ne moremo pričakovati, da bi slovenske otroke v nemškem jeziku vzgajal k ljubezni do slovenskega ljudstva!! Utrakvistične šole so vendar v glavnem za to, da ponemčujejo; potem takem pač ne morejo pod nobenim pogojem vzgajati slovenskih otrok k ljubezni do slovenskega rodu. Tukaj vidimo upravo gorostasno protizakonitost teh brezumnih utrakvističnih šol! In čudno je, da jih tako čuvajo na visokih mestih, kjer naj bi prvi čuvali in varovali veljavo in ugled zakona! To je nečuvstvo, da na Koroškem silijo učitelje, da poučujejo na protizakonit, načln v protizakonitih šolah!!

Koroški Slovenci kličemo še enkrat vse slovenske poslance na pomoč. Naše šolsko vprašanje je naše živlensko vprašanje. Naš narodni boj je šolski boj. Ako tukaj ne pridemo na drugo pot, smo izgubljeni. Majhen narod smo Slovenci. Če se nam je izgubil le en sam človek, pomenja pri nas toliko, kakor da se je 50 Nemcev potujilo. Zato glejmo na slehernega!

V šolah se nam potuje dan na dan nad 18.000 slovenskih otrok. Mi vidimo to in to nas boli, ali pomagati si ne moremo. Zato prosimo slovenske poslance, da povzdignejo na merodajnem mestu svoj glas in nas rešijo pogube. Vrzite nesmiselni protizakoniti šolski sistem in pomagajte nam, da dobimo šole, ki bodo odgovarjale človeški pameti!

Proslava slovenske pesmi.

Petindvajsetletnica pevskega društva „Hajdriha“ na Proseku.

„Kaj meni svet brez petja mar!“

Četrto stoletja! Danes, v naših časih, ko svet živi skoraj življenje enodnevnice, pač dolga, dolga doba, a tem daljša pri nas ob obali sinjega Jadranskega morja, kajti tu doli na naših vročih vulkanskih tleh pomenja ta doba petindvajsetih let nedošečno vrsto bojev, zmag in porazov ter porazov in zmag, nedoumljivih za vsakogar, ki ne pozna našega bitja in bitja, našega dejanja in nehanja, našega snovanja in kovanja, da si sesujemo in skujemo, ne nam, temveč našemu narodu tisto zorno bodočnost, ki mu gre po vseh bojih in človeških pravicah.

Četrto stoletja! Koliko je danes med nami tistih, ki so tedaj, ko se je komaj dobro začela buditi narodna zavest na Tržaškem, delovali tu med našim narodom? Koliko jih je še, ki se tedaj niso ustrašili ne truda, ne znoja, ne boja, temveč so neustrašeno pohajali med narod, oznanjevali mu vstajenje iz stoletnega mrtvila? Vprašajte tiste in povedo vam, kaj je v tistih časih pomenjala slovenska pesem na Tržaškem, kake čudeže je delala, kako je oživljala, vzdrmljevala, probujala, okrepljevala in navduševala.

V tistih časih se je ustanovilo na na-

šem Proseku pevsko društvo „Hajdriha“, ki gleda danes s ponosom nazaj na svoje petindvajsetletno delovanje, ovenčano z neoporekljivimi uspehi vztrajnega, požrtvovalnega, smotrenega delavca za narodovo blaginjo.

In včeraj je praznovalo pevsko društvo „Hajdriha“ petindvajsetletnico svojega dela.

Prosek se je odel v praznično obleko. Ni je bilo skoraj hiše, s katere bi se ne vila naša trobojnica, in glavna cesta je bila preprežena z zastavicami v narodnih barvah. Tam pri vhodu pa je pozdravljal goste umetniško zgrajen slavolok, ves v zelenju, z napisom: „Kaj meni svet brez petja mar“ in na sredi z začetnicama imena, ki ga z vsem ponosom lahko nosi društvo, imena svojega duševnega očeta — Antona Hajdriha.

Že na predvečer slavnosti je vladalo na Proseku praznično razpoloženje, ki ga je še povzdignila serenada, ki jo je pridelo društvo ob sodelovanju domače proseške godbe. Zjutraj ob 6 je zopet oznanjala budnica, da je napočil dan slavnosti, dan radosti in veselja.

Dopolodne je prispel narodnemu Proseku in njegovemu „Hajdrihu“ preljudi

toliko ironije. V gledališki literaturi veljajo »Dobri prijatelji« kakor vzor veseligr. Flers in Caillvetova veseligr. »Ljubezen bdi«, je tudi veseligr. ki prekaša vse v tem žanru pisane igre. Tudi Cavaultova »Mala čokoladnica« je prav nežna in spretno napisana veseligr. Bissonova »Neznanka« je senzacionalna drama, ki prikazuje Aleksandra Bissona kakor enega najboljših komediografov in kakor dobrega pisatelja resnih iger. Bisson je našemu občinstvu že znan. V lanski sezoni smo uprizorili dve njegovi igri in sicer »Kontrolorja spalnih vozov« in »Madame Bonivard«. U »Neznanki« se nam kaže Bisson v popolnoma novi luči. Od italijanskih avtorjev imamo na letošnjem repertoarju tri pisatelje raznih smeri. Slavni Gabriele D'Annunzio, Testoni in Rovetta imajo vsak zase svoje lastnosti. Pri D'Annunziju jezik in forma, pri Testoniju fantazija in tehnika in pri Rovetti dovršen realizem. »Gioconda« je umotvor trajne vrednosti. Krasota in melodija jezika te sicer, žalibog, v prevodu malo izgubljata; toda ostala nam je vendarle večna lepota in klasična forma, s katero je pisana »Gioconda«. Rovetta je tudi že znan našemu občinstvu. V lanski sezoni je splošno ugajala njegova drama »Papà eccellenza«. Tudi v »Nepoštenem«, ki ne zaostaja za omenjeno dramo, je jak, zdrav realizem. Testonijevo »Ženitovansko potovanje« se giblje med realizmom in romantizmom. Tudi ta drama je imela po-

A. Bambič (prej Jakob Bambič) Trst, ulica Cologna 9.

Zaloga vsakovrstnega blaga

za vsako gospodinjino na debelo in drobno.

Zaloga otrobov, koruze in moke

ter različnih jestvin.

Svoji k svojim!

Se priporoča udana

A. BAMBIČ.

Poštni paket 3 kg netto

Malinovega : sirupa

pristnega, naravnega pošilja franko po vsej monarhiji

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

profi povzetju K 5'60.

Pošilja se tudi v sodčih in steriliziranih steklenicah.

ZALOGA TOVARNIŠKEGA POHIŠTVA

R. BLAHA - TRST

ULICA CASERMA ŠT. 4.

TELEFON 16-31.

PREJ „MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU“

POPOLNE UREDBE ZA HOTELE, PENZIJE, GOSTILNE IN KAVARNE.

POHIŠTVO PO VSAKOVRSNIH CENAH.

SPECIJALITETA: DIVANO POSTELJA („SPAVAJ PATENT“) OD GLASOVITE - TVORNICE JACKEL Z DUNAJA. -

Moja stara

izkušnja je in ostane, da je za odpravo poletnih mehurčkov kakor tudi v srhu dosege in ohranitve nežne, mehke kože in bele polti najboljša svetovno znana mila iz liličnega mleka Steckenpferd, znamke „Steckenpferd“, Bergmann & Co., Dešin (Tetschen) na Labi. Komad po 80 vin se dobiva v lekarnah, micodilnicah, parfemerijah in drugih trgovinah. Ravno tako se je obnesla Bergmannova lilična krema „Manera“ za ohranitev nežnih belih damskih rok; v tubah po 70 vin. se dobiva povsod.

Kron 6200

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 vozov edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kadi. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL . TRST

Piazza Goldoni 13—11, Tel 1734

Velika centralna garaža, ulica del Bachi 16, vogal ulica Bosoheta. TELEFON 2247. — STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske) Avtomobili na posode po smerni ceni.

Vašovo in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna posredstva

Poskusite FI-**GOVO KAVO „Salutin“** ki je naj-finejši in najzdravejši kavni pridatek. Doblja se vs vseh boljših prodajalnicah.

Velikanska zaloga pohištva in tapečarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hlša gledališča Penice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974.

šped.

Via Economo št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakegakoli blaga iz mitnic, dostavlja na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV.

NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo trdke „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

PODLISTEK.

Slovensko gledališče v Trstu.

Pred začetkom sezone.

Piše Leon Dragutinovič.

Od Francozev smo vzeli v letošnji repertoar tudi le to, kar je dobro in priznано veljavno. Francoški klasik Moliere pride v letošnji sezoni z eno svojih najbolj veselih iger, z »Umišljenim bolnikom«. To je ostra satira na zdravnike in zdravništvo XVII. stoletja. Za njim takoj pride Emile Zola z »Ubojalcem«, dramo polno pretresljivih prizorov delavske bede. V njej nam slavni avtor prikazuje enega izmed največjih socialnih sovragov »Demona alkohola«. To delo kaže, kam more privedi alkohol pošteno delavsko rodino. Alfons Daudet s svojo »Lepo Arle-zanko«, Henry de Rotschild z »Rampom«, Pierre Weber in Gosse z »Razposajenko«. Slavni Victorien Sardou se tudi prvič predstavi na našem odru. Dosedaj ni bilo možno postaviti na naš oder niti ene njegove igre v letošnji sezoni. Sedaj pa pride gotovo na vrsto ena izmed njegovih najboljših iger. »Dobri prijatelji« so remek-delo gledališke tehnike, fina ironija o dobrih prijateljih. Kaj takega je mogel napisati edino Sardou. Edini on razpolaga s

gost, ljubljanski »Slavec«, ki je bil kar najslavesnejše sprejet na kolodvoru. Mile prijatelj iz slovenske prestolnice je po zdravlju »Hajdrihove« predsednik, g. Goriup. Po prisrčni zahvali »Slavec« predsednika g. Dražila je odkorakala vsa družba na Prosek, od tam pa po kratkem odpočinku v spremstvu mnogoštevilne množice v jamo v Brščikih, da si ogleda tudi podzemsko krasoto našega kršnega Krasa.

Popoldne je sprejel »Hajdrih« na kolodvoru odposlanstvo »Glasbene Matice« s koncertnim mojim g. Matejem Hubom na čelu in pevce »Ljubljanskega Zvona«. Nato so začela prihajati kraška društva, ki so bila vsa prisrčno sprejeta, kmalu nato pa v ogromnih masah Tržičani.

Ob 3 popoldne se je razvil od tam dol od spodnjega konca vasi slavnostni spreved. Na čelu kolesarji »Balkanovci«, za njimi godba NDO in potem vse deputacije in društva, vseh skupaj 48. Zastav je bilo v sprevedu sedem. (Nekatera društva, ki so prijavila svojo udeležbo z zastavami, so se najbrž zbalab slabega vremena.)

Spreved se je ustavil pred slavalokom, s katerega so obsipale vrle Prosečanke, vse v narodnih nošah, prišlece s pravcatim dežjem pestrega cvetja.

Res diven je bil pogled na vso to ogromno množico, ki se je ustavila pred slavalokom, a vsem je zasijal iz oči žarek radostnega presenečenja, ko se je oglašil dol s slavaloka srebrnočist dekliski glas, ključo množici prisrčen pozdrav. V krasni vezani besedi je pozdravila gospica Goriupova »Hajdrihove« goste, opozarjajoč jih na vzvišeno nalogo pevskih društev, da s svojim petjem služijo domovini, in vabeč jih, da puščajo ob strani vse, kar loči razcepljene sinove iste matere, in združijo vse svoje moči v dosego enega skupnega cilja — srečnejše bodočnosti našega milega naroda. Ko je v to ime zazvenel dol k nam njen tako vzpodbudljivi »Na zdar!«, tedaj je zakipelo v tisočrogavi množici navdušenja in radostnih vzklikov ni bilo ne konca ne kraja. — Nagovor priobčimo jutri v celoti.

Spreved je nato krenil na veselični prostor.

Lepšega kraja si pač ni mogoče misliti, kakor je bil ta gaj, kjer se je vršila veselica. Tu sredi kraških skal zelena ledina pod košatimi hrasti, z divnim pogledom na — Jadransko morje: tujci se niso mogli dovolj naučiti krasoti, ki se je odpirala njihovemu očesu.

Na pevskem odru, vsem v zelenju, je bila nameščena slika Antona Hajdriha; saj se je v njegovem duhu v proslavo njegovega dela vršila vsa slavnost. Pred odrom se je razvrstila vsa množica, broječa gotovo nad stiritisoč ljudi. In potem so začela nastopati pevska društva.

Prvi je nastopil »Hajdrih« s slavnostnim zborom Adamičevim »Ecce dolor«, zloženim na Gestrinove besede za to slavnost. Kompozicija je izredno težka, a priznati moramo mešanemu zboru »Hajdrihovemu«, da je rešil svojo nalogo kar najčistnejše. Vse priznanje zboru in njegovemu vrlemu pevovodju g. Karlu Cibicu. Pesem in izvajanje ste bili vredni slavnostnega dneva.

Po odpeti pesmi je izročil ob burnem odobravanju občinstva g. koncertni mojster Hubad v imenu pevskega zbora »Glasbene Matice« društvu krasen lovorov venec s slovenskimi trakovi.

Ne da bi hoteli podajati strokovno kritiko o nastopih ostalih pevskih društev, moramo priznati prvenstvo moškemu oktetu

vsod lep uspeh. Od angleških pisateljev uprizorimo Shakespearejevo »Romeo in Julija«. To delo je bilo že lansko leto na repertoarju, toda zaradi nedostatka v osobi ni moglo priti na oder. Brez vsaj enega Shakespearejeva dela bi ne smela biti niti ena gledališka sezona. Somerset-Manham je nov pisatelj in je imel takoj s svojim prvim delom »Kraljevska visokost« lep uspeh. Ibsenove »Strahove« smo tudi že lansko leto hoteli uprizoriti, toda zopet je bilo isto: nedostajalo nam je igralcev. Ibsena se sploh brez specialnih moči ne more uprizarjati in »Strahovi« so — da si morda scenično najlažji — vendar najtežji v igralskem oziru. »Zveza mladine« je v tem oziru lažja in je komedija tud bolj privlačna. Od nordskih avtorjev nam še pride letos Björnson s svojim »Bankerrotom«. Vsakemu, ki se bavi z literaturo, bo znano ime tega Ibsenovega tekmovalca. On ima čisto svoje samostojne nazore in v »Bankerrotu« razpravlja eno izmed najvažnejših vprašanj trgovskega stanu: vprašanje o poštenosti trgovca. Svoj čas je bil uspeh te drame senzacionalen in je Björnson z »Bankerrotom« dosegel velikanski uspeh. Ostanejo nam še nemški pisatelji, ki so tudi izbrani in — kakor sem že omenil — vzelo se je le to, kar je bilo najboljšega. Od nemških klasikov nahajamo na prvem mestu »Razbojnik«. Vsakdo, ki je obiskoval gimnazije, ve ceniti kaj pomenja to delo v klasični literaturi, in ni potrebno zgubljati besed o tem. (Pride še.)

»Ljubljanskega zvona«, ki je s svojim preciznim in fino niansiranjem izvajanjem Hajdrihove »V sladkih sanjah« — bila je to edina Hajdrihova — dosegel višek. Dodati je moral dr. Jos. Ipavčev »Imel sem ljubi dve«.

Ljubljanski »Slavec« ni bil preveč srecen. V »Gorskem kraju« je zašel nekoliko previsoko, v »Pobratimiji« pa iz harmonije.

Čast tržaških društev sta rešila škedenjska »Velesila« s svojim moškim zborom in »Trst« (pevovodja g. Polić) s svojim mešanim, ki je nastopil z nad 60 pevske moči, a vredno se jim je priključila rojanska »Zarja« (pev. gosp. Mirk).

Resnica je, da se ostala društva: ricmanjski »Slavec«, pevski odsek komeškega »Sokola«, »Draga« iz Svetega, »Dom« iz Repnega, kontoveljska »Danica« in svetokriška »Skala« ne morejo meriti s prej imenovanimi, toda s tem ni rečeno, da je morda njihova zasluga manjša glede na vzvišeni smoter, kateremu služijo naša narodna društva sploh. Misijo, ki so jo izpolnjevali in jo še izpolnjujejo ta društva v narodnem pogledu, morda ali pa gotovo popolnoma nadomestuje večjo uglašenost v petju pri onih društvih, ki imajo časa in vsega drugega dovolj na razpolago, česar pa ni na deželi.

Nekaj pa naj pograjamo pri vseh nastopih: discipline na odru je bilo zelo, zelo malo, tupatam celo nič. Dve društvi niste nastopili, ker pevci niso bili zbrani. Nerednost pri nastopu je znak nerednosti in nediscipliniranosti pri vajah, a posledica je — neuspeh, fiasko!

Po pevskem sporedu se je ob plesu, zažiganju umetnega ognja in drugih takih priredbah razvila najživahnejša in najneprisiljenejša zabava, ki je potrajala pozno v noč. Preskrbljeno je bilo za vse kar najboljši, in prepričani smo, da ga ni bilo udeležnika na slavnosti, ki bi se ne bil vračal domov v zavesti, da je preživel pod okriljem »Hajdrihovem« lep, srecen dan.

Ko zaključujemo to poročilo, moremo le iskreno čestitati »Hajdrihu« na tako krasno uspešno slavnost, z najprisrčnejšo željo, da bi se nadalje procval, goječ našo mило slovensko pesem in ž njo krepeč narodno zavest in moč, sebi v čast in slavo, našemu narodu pa v srečo in blagor!

Domače vesti.

Izjava. Z ozirom na govorice, ki so se raznašale na Proseku in v Trstu, izjavljajo pevci »Ljubljanskega Zvona«, ki so se udeležili pevske slavnosti na Proseku, da je »Ljubljanski Zvon« bil in bo vedno narodno-napredno društvo.

Pevci »Ljubljanskega Zvona«.

Enodružinske železničarske hiše. Društvo za zgradbo enodružinskih hiš za železničarje, podružnica Trst, sklicuje danes, v ponedeljek, dne 9. septembra, ob 8 zvečer zelo važno sejo v gostini »Alla Grotta« pri južnem kolodvoru. Te seje se smejo udeležiti le člani, ki se lahko legitimirajo s člansko knjižico.

V otroški vrtci na Vrdelci se prične vpisovanje otrok dne 14. in 15. tega meseca od 9 do 12 dopoldne v prostorih otroškega vrtca. S seboj je treba prinesiti krstni list, spridevalo o cepitju kozic in izkaz, da so otroci zdravi oči.

Nar. del. organizacija.

— Skupina NDO »mestna plinarna« sklicuje za danes, v ponedeljek, ob 6 zvečer važno odborovo sejo v društvenih prostorih pri Sv. Jakobu, v bivšem šolskem poslopju, blizu »Jadrana«.

Vesti iz Goriške.

Volčja draga pri Gorici. Po dolgoletnih prošnjah, raznem prerokanju, po večkratnih kaznih, katere je železniška uprava naložila pasantom, ki so si hoteli skrajšati pot, prekoračivši železniški tir, je letos ta uprava zadovoljila vse prebivalce, ki se poslužujejo te postaje, sezidavši lep, železen most preko tira. Vse potujoče občinstvo je upravi za to napravo hvaležno. Takrat se obračamo do žel. uprave državnih železnic z novo prošnjo kot dodatek k temu mostu. Žel. uprava poreče morda, da nismo nikoli zadovoljni. A ta prošnja je tako malenkostna, da smo prepričani, da nam uprava ugodí takoj, ko dozna za ta dopis. Istopivši iz vlaka vidiš mrgoleti številne luči in lučice na vseh koncih in krajih. Zastonj pa iščeš razsvetljave pri izhodu. Koliko bi pa stala upravo ena petrolejska svetilka tudi na tem mestu, vsaj v temnih nočeh. In pri mostu po eno, na vsaki strani istotako, ker v temi, dasi je most veličasten, se ga ne vidi.

Vzdrževanje še teh treh petrolejskih svetilk na naši postaji — vsaj v temnih nočeh, pa bi ne obremenjalo iste uprave Bog ve kako.

Pričakujemo, da se ugodí tej prošnji, ki je tako malenkostna, ker sramujemo se obrniti se v take zadevi do naših drž. poslancev, da bi v parlamentu osmesili upravo z interpelacijo — za tri petrolejske svetilke na postaji v Volčji dragi.

Telefon 17-66.

PISARNA

Telefon 17-66.

Dr. Ferdinanda Černe-ta in Dr. Josipa Mandič-a

preselila se je

v ulico Caserma šte. 8, I. nad.

Ime
MAGGI
jamči

za izvrstno kakovost

MAGGI levi **KOCK**po 5 vin. za 1/4 litra
najfinejše goveje juhe.**Le-te so najboljše!**Blagovolite to upoštevati
pri kupovanju.

Opravična številka C VI 433/12

OKLIC.

Zoper Frana Grlica in Josipino Grlica katerih bivališče je neznano, se je podala pri c. kr. okrajni sodnji v Trstu po Matiji Mahne tožba zaradi K 260.—

V obrambo pravic tožencema se postavlja za skrbnika gospoda dr. Černeta odvetnika v Trstu. Ta skrbnik bo zastopal Frana in Josipino Grlica v označenjeni pravni stvari na njih nevarnost in stroške, dokler se ne oglasi pri sodnji ali ne imenuje pooblaščenca.

C. kr. okrajno sodišče za clo. stvari

Via Sanità 19 oddelek VI,

V Trstu, dne 27. 8. 1912.

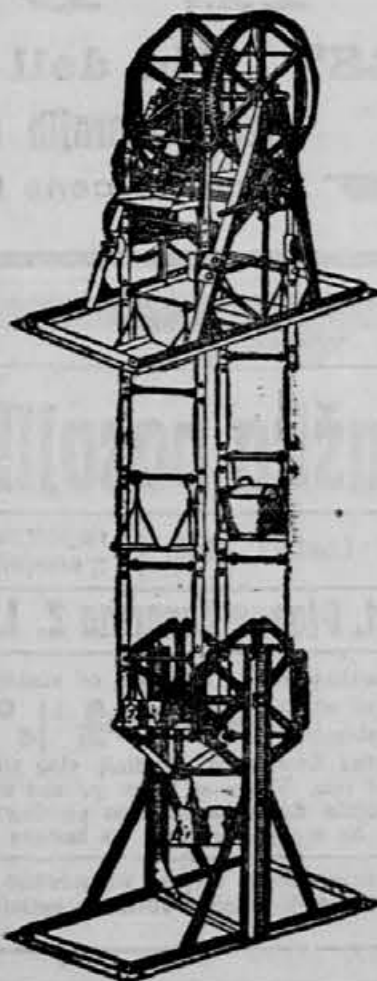
Izjava.

Podpisana Ivanka Cibic iz Proseka šte. 87 obžaluje javno, da je razžalila ml. Marijo Guštin od Andreja iz Proseka št. 97 s tem, da jo je obdolžila nenavnega dejanja, ter izjavlja, da smatra ml. Marijo Guštin za popolnoma neomadeženo deklco.

Ob enem pooblašča Andreja Guštin, da publicira to izjavo na njene stroške v eni prihodnjih števil »Edinosti«.

Ivanka Cibic.

Kupujte »Narodni kolek!«

Zahtevajte »Kolinsko cikorijo!«

Mehanična delavnica
F. Miheučič & F. Venutti :
Trst, Via Tiziano Vecellio 4.

Popravlja in postavlja stroje in parne kotle, parne motorje, na plin, benzin in nafto. - Industrijske instalacije vsake vrste: mline, stiskalnice in čistilnice. - Specijaliteta žag za kamnje, stiskalnice za grozdje; stroji za obdelovanje lesa - Izdelovanje - oblik in vzorcev za testenine in biškote. - Zaloga novih in starih motorjev, brizgalnic, strojev za vzdrževanje zidarskega materiala, mletje kave, - - - drož in drugih tehničnih predmetov. - - -

Zastopnike izvežbane v občevarju s klijentelo,

na dobrem glasu, išče znana banka za občo prodajo srečk in obligacij. — Z malo pridnosti se more zaslužiti 500 do 1000 K mesečno.

Ponudbe pod »S'alen dohodek« na Inse-ratni oddelek »Edinosti«

ODVETNIŠKA PISARNA

Dr. Fr. Brnčić-a in Dr. M. Pretner-ja
v Trstu, ulica Nuova št. 13, II.

sprejme takoj spretnega odvetniškega uradnika
veščega slovensko-italijanskega jezika in ob jednem strojepisja.
Plača po pogodbi in praksi.

Ges. kr. priv.

Riunione Adriatica di Sicurtà

v TRSTU

ustanovljena leta 1838.

Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju, strel in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih tabel proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah.

Dejniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1911.

Dejniška glavnica (pop. vplačana) K	10.000.00.—
Statutarni rezervni zakladi	5.000.000.—
Posebna rezerva dobička	2.000.000.—
Razpoložljiva rezerva	3.000.000.—
Izredna rezerva za škodo	1.000.000.—
Pomožna premijska rezerva	2.000.000.—
Rezerve kurznih izpreminjevanj	1.472.022.04
Premijske rezerve in prenosi življenjskih zavzrovanj	128.397.539.05
Premijska rezerva zavarovanj proti elementarnim neizgodam	11.411.560.17
Rezerve za višje škodo	4.713.482.61

Skupaj . . . K 168.994.604.43
Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12. 1911) K 503.251.645.75.

Odkar obstoja družba je bilo v vseh branšah izplačano na škodah K 726.197.869.34.

Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih A-stro-Ogrske monarhije.

ZALOGA DALMATINSKEGA VINA

(lastni pridelek iz Jesenic pri Omišju)

Filip Ivanišević - Trst

ulica Valdirivo št. 17. — Telefon št. 14-05.

Prodaja na drobno in na debelo.

GOSTILNE: »All'Adria«, ulica Nuova št. 11 in »Al fratelli dalmati«, ulica Zudecche št. 3, v katerih toči svoja vina I. vrste.

Dve novi knjigi Tiskarna „Edinost“ je izdala dve novi knjigi in sicer: 1) „JUG“ historični roman, spisal Prekop Chocholeček, prevlel H. V. Cena K 3.— 2) „VITEZ IZ RDECE HIŠE“ (Le chevalier de maison rouge). Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleksander Dumas star., prevlel Ferdo Perhavec. Cena K 2.50.

Obe knjigi se dobivata v vseh slovenskih knjigarnah in v tiskarni „Edinost“ v Trstu. Po pošti stane vsaka knjiga 20 vi narjev več.

Književnost in umetnost.

Prepovedane predstave cirkusa Zavatta. Italijanski listi poročajo, da je namestništvo znanemu cirkusu Zavatta prepovedalo prirediti predstav v Pulji. Družba sme prirediti predstave po vsej Istri samo ne v Pulji.

Iz Dekanov. Na predlog Avguščina Mahničarja se je nabralo o priliki pogreba Marije Peca iz Dekanov-Ričana med sorodniki in pogrebci 5 K 5 stot. za podružnico družbe Sv. Cirila in Metoda v Dekanlih.

Razne vesti.

Napoleonova sodobnica. Na magi stratu v Moskvi se je oglašila 106letna starka, Golubkova, ki je rojena v turski guberniji in ki živi že 40 let v Moskvi. Starica je prosila, naj jo sprejmejo v lito še živčih sodobnic Napoleonovih vojn. Dokazala je vse svoje trditve z uradnimi dokumenti. Gospa Golubkova je imela 11 otrok, od katerih še živi en sin, ki je že 70 let star. Starica je še zelo trdna, ima izvrsten spomin, vidi brez očal, vendar pa je skoro popolnoma gluha.

Cena premogu se zviša. S 1. septembrom povišajo premogokopi ceno premogu, ki ga rabijo rodbine, na Dunaju za 6 v ostali Avstriji pa za 7 vin. pri 100 kg. Cenovniški pregled premoga ne nameravajo povišati. Udarjen bo torej zopet mali mož! Povišanje ni čisto nič utemeljeno in ni drugega povoda zanj, kakor da hočejo bogataši zopet delati večje dobičke.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaka 40 stot. Plača se takoj in sicer oddelku.

Odda v najem ali prodaja se krčma z igrališčem za krojenje in plesno dvorano. Naslov pove Ins. od Edinosti. 1900

Odda v najem ali prodaja se kavarna s prodajo pive v sodčih in z biljardom. Naslov pove Ins. od Edinosti. 1899

Soba meblirana s prostim udom se odda v ulici Crociferi 1, II, vrata 9. 1905

20-letni trgovski sodrnik išče službo v mestu ali na deželi. Govori slovensko, nemško in za silo laško. — Andr. Melichen, Škedenj št. 79. 1902

Prodajalka izurjena v prodaji ženske konfekcije in zmožna popolnoma italijanščine se sprejme takoj. Poročbe pod „Prva moč“ ležeče Trst. 1856

Maslo! Vsak dan sveže goveje maslo 9 kg po pošti K 9.— franko po povzetju pošilja Matrai Arming, Budapest, Rombach-ut. 6. 1809

Učitelj podučuje glasovir in gosli, tudi v nemškem in laškem jeziku, po zmernih cenah. Naslov pove Inseratni oddelk Edinosti. 1911

Harmonium v dobrih stanju je na prodaj ulica Belvedere 57, II. 1912

Pianino nov črn prav dober se prodaja ulica Belvedere 57, II. 1913

POZOR! Svoji k svojim! VINKO TERČON priporoča slavnemu občinstvu svojo na novo odprto

:: pekarno ::

v Trstu, ulica del Bosco 18 (prej F. PIRMAN)

Prodaja se svež kruh 3-4 krat na dan, raznih sladčic, biškotov in liherjev ter najfinije moke 7 t. d.

NUOVO
Hotel Provinciale
(Novi deželni hotel)
Trst, Largo Santorio 4 (Farneto).
40 sob, električna luč, ves komfort, stroga snježnost. — Cene zmerno.
ALOJZIJ SKERL.

PRIPOROČENE TURDKE

Krojači: **FRAN RUPNIK**, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10, I. n.

Mesarji: **MESAR** ALOJZIJ DOLENZ. — Trst, ulica Belvedere št. 2.

TRATTORIA
„All' Antica Pompei“
Trst, Piazza Carlo Goldoni 4
Priporoča se slavnemu občinstvu. — Toči se izvrstno vino: teran, istrsko, furiansko in belo. Stenfeldsko pivo. Domača kuhinja s raznovrstnimi miznimi in gostimi jedmi. — Za obilen obisk se toplo priporoča **FRANJO MARINŠEK**.

„Caffé Goldoni“
Trst, Piazza Carlo Goldoni št. 2.
Pijače naravno in prve vrste. Časopisi in ilustracije. **POSTREŽBA TOČNA.**
Za obilen obisk se najtopleje priporoča **FRANJO MARINŠEK**.

MATERE! — Ako hočete imeti zdrave in močne otroke, dojte jih same in uporabljajte za zboljšanje in pomnoženje lastnega mleka

„ELLOL“
zelo okusen izdelek, priporočen in predpisan od mnogih zdravnikov. Ta izdelek odpravlja vsled svoje izborne hranilne moči bolezn, ki so jim podvržene matere, ki same dojijo namreč vrtenje in bolečine v glavi, v hrbtu itd. Številna zdravniška spričevala.

Prodaja se v vseh lekarnah.
Glavna zaloga:

lekarna „GALENO“,
VIA S. CILINO - TRST.

Slovenci! Slovani! Poslužite se vsi edino slovenske urarne in zlatarne v Trstu, Via del Rivo 26. Vsako popravilo jamči se za 2 leti, istotako tudi vsako naročbo. Prihaja tudi na dom. — Svoji k svojim! Udani ALOJZIJ POVH.

Zakaj naj rabimo samo „Osramove“ svetilke?

1. „Osramove“ svetilke posedujejo potegneno svetilno žico, imajo zato več odporne sile kot svetilke s kovinasto žico z zastarelo brizgano svetilno žico.
2. „Osramove“ svetilke prihranijo v neizmernejšani meri 70% toka.
3. „Osramova“ svetilka daje čudežno belo in prijetno svetlobo.
4. Vsaka pristna „Osramova“ svetilka mora nositi napis „Osram“. Kdor skrbno pazi na to, se obvaruje izdelkov, ki nimajo ničesar opraviti z „Osramom“.
Dobiva se povsod!

Družba Osramovih svetilk z o. z.
Dunaj.

Zaloga usnja za čevljarje
A. DONDA
TRST - Via dell Rivo št. 42. - TRST
Izbor zgornjih del za čevlje (tomal).
Primerne cene in solidna postrežba.

Tržaška posojilnica in hranilnica
V lastni hiši. | registrovana zadruga z omejenim poročtvom | Telefon št. 952.
Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).
Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni na izplačilo 4 1/4%
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daje na vknjišbo po dogovoru. Na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. 0 0 0
Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Poštno-hranilni račun 818-004.
Ima najmodernejšo uradno varnostno celico za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne puške, a katerih se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

Odpri se je
čevljarska delavnica

Izdelujejo se vsake vrste čevlji; poprave se izvršujejo hitro. Cene zmerno. Izdelujejo se tudi gornji deli za čevljarje na ducat in po meri. — Udano se priporoča

Mihael Hučič
Trst, Salita del Promontorio 3.

ANTON LENČEK
trgovca z vinom in gostilničar v Trstu.

Priporoča slav. občinstvu svojo zalogo vina (istrsko, vipavsko, dalmatinski opolo in kraški teran) na drobno in na debelo v ulici della Zonta št. 5, kakor tudi svojo

gostilno „Al gallo“
na trgu pred vojašnico Piazza Caserma št. 5, kjer ima na razpolago poleg omenjenih vin, tudi vedno sveže pivo in gorke in mrzla jedila. Cene zmerno

Avstrijska paroplovna del. družba „Dalmatia“

vzdržuje od 1. maja 1912, sledeče glavne proge:

Trst-Metković A. (poštna).
Odhod iz Trsta v ponedeljek ob 5. uri pop.
Povratak vsako soboto ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Metković B. (poštna).
Odhod iz Trsta v četrtek ob 5. uri popoldne.
Povratak v sredo ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Metković C. (poštna).
Odhod iz Trsta v soboto ob 5. uri popoldne.
Povratak v četrtek ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Korčula (poštna).
Odhod iz Trsta v torek ob 5. uri popoldne.
Povratak v ponedeljek ob 6.15 uri zjutraj.
Trst-Sibenik (poštna).
Odhod iz Trsta v petek ob 5. uri popoldne.
Povratak v četrtek ob 6. uri zjutraj.
Trst-Makarska (trgovska).
Odhod iz Trsta vsako sredo ob 6. uri popoldne.
Povratak vsaki ponedeljek ob 1.15 uri pop.
Trst-Vis (trgovska).
Odhod iz Trsta v soboto ob 7. uri popoldne.
Povratak vsaki četrtek ob 7.15 uri popoldne

Veliko presenečenje!
Nikoli več v življenju
take prilike! 600 komadov za samo 3 K 80 v.

Krasna pozlačena prec. ura na sidro z verižico, natančno ideoča s triletnim jamstvom, moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi finih žepnih rut, 1 kras. gosp. prstan, s ponar. kamnom, 1 krasna eleg. damska garnitura, obstoječa iz krasnega koljeja iz orient. biservov, mod. damski okrasek s patentno zapono, 2 eleg. damski zapustniki, 1 par uhanov, 1 krasno toaletno žepno zrcalo, 1 usnjata denarnica, 1 par manšetnih gumbov, 3 stop. double, s pat. zapono, 1 eleg. album za razglednice, najlepše na svetu, 3 šaljivi predmeti, velika veselost za stare in mlade, 1 ljubinski spisovnik za gospode in dame, 20 kom. korespondenčnih predmetov in še 500 rabljivih, potrebnih predmetov. Vse skupaj z uro vred. ki je sama toliko vredna, stane 3 krone 80 vin. Pošilja proti povzetju dunajska razposiljalna trdka Ch. Jungwirth, Krakovo št. 47

NB. Pri naročbi dveh zavojev se priloži angleška brivna britve prve vrste. Za neugajajoče se vrne denar.

Odhajanje in prihajanje vlakov
od 1. maja naprej.

Časi za prihod, oziroma odhod so naznanjeni po srednje-evropskem času.

C. kr. državna železnica.

Odhod iz Trsta (Campo Marzio).

5.00 B Herpelje, (Rovinj), Pula.
5.22 M do Poreča in medpostaje.
5.55 O do Gorice (in Ajdovščine).
7.30 B Gorica, (Ajdovščina), Jesenice, Beljak, Celovec, Linac, Praga, Draždan, Berolin.
7.37 O Herpelje, Divača, Ljubljana, Dunaj.
8.30 B Gorica, Jesenice, Trbiž, Ljubljana, Beljak, Dunaj.
9.05 O Opčina, Jesenice, Celovec, Dunaj, Prag.
9.10 O Herpelje, Rovinj, Pula.
9.15 M Koper le do Buj.
11.00 B Gorica, Jesenice, Celovec, Monakovo.
12.48 O Gorica, (Ajdovščina), Jesenice, Ljubljana, Celovec.
2.40 M Koper, Buj, Poreč.
4.15 O Gorica, Trbiž, Beljak, Celovec.
4.42 O Herpelje, (Divača, Dunaj, Rovinj), Pula.
6.00 E Gorica, Beljak, Monakovo, Pariz.
7.35 M Koper, Buj.
7.40 O Opčina, Gorica, Ajdovščina.
8.22 B Herpelje, Divača, Dunaj, Pula.
8.40 B Gorica, Jesenice, Beljak, Celovec, Linac, Praga, Dunaj, Monakovo.
10.39 O Gorica, Jesenice, Beljak, Inomost, Monakovo.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

2.14 O Herpelje-Divača.
2.20 O v Gorico.
5.00 O v Koper-Izolo-Portorose.

Prihod v Trst.

5.47 O iz Dunaja, Solnograda, Celovca, Monakova, Inomost, Bolcana, Beljake, Ljubljane, Jesenice, Gorica.
7.04 O iz Dunaja (čez Divačo—Herpelj).
7.25 O iz Gorice (Ajdovščine).
8.25 M iz Buj (in medpostaj).
9.00 B iz Berolina, Draždan, Praga, Linac, Dunaja, Celovca, Beljaka, Jesenice, Gorice (in Ajdovščine).
9.35 O iz Pule (iz Rovinja).
10.17 O iz Jesenice, Gorice in medpostaj.
11.29 E iz Pariza, Monakova, Beljaka, Gorice.
12.43 M iz Poreča in medpostaj.
2.00 O iz Celovca, Trbiža, Ljubljane, Gorice (Ajdovščine) Berlina, Draždan Praga, Dunaja.
07.0 O iz Pule, Herpelj in medpostaj.
4.32 M iz Buj in medpostaj.
3.36 B iz Dunaja, Celovca, Gorice.
7.00 O iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Trbiža, Ljubljane, Jesenice, Gorice.
7.05 O iz Pule, Rovinj, Herpelje, Divača, Dunaj.
7.30 B iz Berolina, Draždan, Praga, Linac, Dunaja, Celovca, Inomost, Beljaka, Jesenice, Gorice (Ajdovščine).
8.14 B iz Berolina, Monakova, Dunaja, Jesenice, Gorice.
10.00 M iz Poreča, Buj, Koper.
10.23 O iz Pule (Rovinj) Dunaja (čez Divačo).
11.15 O iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Gorice.
Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:
9.30 O iz Portorose, Koper.
9.37 O iz Gorice.
9.41 O iz Divače, Herpelj.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta (Piazza della Stazione)

42 B preko Cervinjana v Benetke, v Rim, Milan, Videm, Pontebio, Čedad in B do Kormina (Cormons) preko Nabrežine.
6.20 O do Gorice preko Nabrežine.
8.00 E v Kormin, Videm, Benetke, Milan, Pariz, London.
8.10 B v Ljubljano, Dunaj, Reko, Zagreb, Budimpešta.
8.20 B preko Nabrežine v Kormin, Videm, Milan, Rim.
9.00 O preko Kormina v Videm in dalje la O preko Trbiča v Cervinjan.
9.55 O v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešta.
11.10 O v Kormin in Videm.
12.50 O preko Cervinjana v Benetke—Milan.
1.45 O v Ljubljano, Celje, (Zagreb).
2.10 O v Kormin (se zvezo v Ajdovščino) Videm Milan itd.
6.10 O v Ljubljano, Dunaj, Reko.
8.25 B v Ljubljano, Dunaj, Ostende, Reko.
8.50 preko Cervinjana v Benetke, Milan, Rim preko Kormina v Videm.
8.05 B v Kormin in Italijo.
8.42 B v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešta.
9.20 O v Kormin (se zvezo v Cervinjan).
11.40 O v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešta.

Prihod v Trst.

6.10 O z Dunaja, Budimpešta.
6.30 B z Dunaja, Ljubljane, Ostende in London.
7.40 O iz Kormina in Cervinjana preko Bivia.
8.50 B iz Italije preko Kormina in Nabrežine.
9.15 B z Dunaja, Ljubljane, Zagreba, Budimpešta in Reko.
10.25 O z Dunaja, Ljubljane in Reko.
10.50 B iz Kormina preko Bivia in B iz Italije preko Cervinjana.
12.13 O iz Italije preko Kormina in Nabrežine.
2.07 O iz Italije preko Cervinjana in Bivia.
2.17 O iz Celja in B iz Ljubljane, Zagreba, Reko.
4.10 O iz Vidma, preko Kormina in Bivia.
5.35 O z Dunaja, Budimpešta, Reko, Zagreba.
6.55 O iz Italije preko Cervinjana in Nabrežine.
7.30 O iz Italije preko Kormina in Nabrežine.
8.30 B iz Italije preko Kormina in Nabrežine.
8.51 B z Dunaja in Budimpešta.
9.00 E iz Londona, Pariza, Hilana, Benetke Vidma in Kormina.
11.03 O iz Vidma preko Kormina in Bivia in iz Italije preko Cervinjana.

OPAZKE. Mastne številke značijo popoldne, O — osebni vlak, B — brzovlak, M — mešanec.